

ZPRÁVA

o činnosti

Polabského muzea

v roce 2007

V Poděbradech v lednu 2008

ÚVOD

Polabské muzeum, se sídlem v Poděbradech, příspěvková organizace Středočeského kraje, spravovalo v roce 2007 svá následující muzejní pracoviště: Polabské muzeum v Poděbradech, Památník krále Jiřího z Poděbrad v poděbradském zámku, Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem, Vlastivědné muzeum Nymburk, Městské muzeum Sadská, Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, Galerie Melantrich Rožďalovice, včetně Pamětní síně rodáků a přátel Rožďalovic, a pracoviště Muzeum Královéměstecka v Městci Králové, které je mimo provoz.

Návštěvnost Polabského muzea v roce 2007

Podle statistiky návštěvnosti navštívilo Polabské muzeum a jeho pracoviště celkem **69.334** návštěvníků:

	Přerov n.L.	Poděbrady	Památník	Lysá n. L.	Nymburk	Rožďalovice	Sadská	Celkem
leden	zavřeno 0	241	zavřeno 0	146	268	zavřeno 0	0	655
únor	zavřeno 0	330	zavřeno 0	79	292	zavřeno 0	2	703
březen	653	618	zavřeno 0	109	226	zavřeno 0	0	1.606
duben	9.522	579	408	107	377	zavřeno 0	0	10.993
květen	3.260	453	1.095	111	297	zavřeno 0	zavřeno 0	5.216
červen	3.388	505	1.082	146	549	zavřeno 0	zavřeno 0	5.670
červenec	4.126	505	1.572	63	259	zavřeno 0	zavřeno 0	6.525
srpen	5.205	476	1.305	86	349	99	44	7.564
září	2.445	489	711	217	284	181	0	4.327
říjen	1.407	659	567	407	530	0	2	3.572
listopad	zavřeno 0	87	zavřeno 0	136	627	272	75	1.197
prosinec	12.032	976	38	345	287	0	235	13.913
celkem platící	42.038	5.918	6.778	1.952	4.345	552	358	61.941
Zdarma	5.329	372	226	870	97	480	19	7.393
Celkem	47.367	6.290	7.004	2.822	4.442	1.032	377	69.334

V roce 2007 zaznamenalo Polabské muzeum nárůst návštěvnosti v porovnání s rokem předchozím o zhruba 7000 osob. Nárůst návštěvníků byl ve všech pracovištích (Polabské národopisné muzeum Přerov n. L. o cca 2 500, Muzeum v Poděbradech o téměř 1000, Památník krále Jiřího o 500, Vlastivědné muzeum Nymburk o 1500 návštěvníků). Porovnáním předchozích statistik návštěvnosti lze konstatovat, že se opět zvyšuje návštěvnost Polabského muzea a jeho pracovišť. Určitý vliv na této skutečnosti má i úprava rozšíření otevírací doby na některých pracovištích v závěru roku 2006.

Organizační a personální záležitosti

V roce 2007 bylo v Polabském muzeu a jeho pracovištích zaměstnáno celkem 40 zaměstnanců, z nichž je 11 vedeno jako odborní pracovníci PM.

V uplynulém roce došlo také k další personální obměně na pracovišti Polabského muzea – Městské muzeum Sadská. Po ročním působení zde odešla na svou vlastní žádost Bc. Kateřina Lounová. 10. 9. 2007 nastoupila na místo správce pracoviště Petra Drahokoupilová.

K drobnému rozšíření personálu (úklid a dozor v expozicích) a úpravě úvazků došlo i na pracovišti Vlastivědné muzeum Nymburk.

S největším problémem v personální oblasti se Polabské muzeum potýkalo na pracovišti Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem, kde byl celý uplynulý rok ze zdravotních důvodů práce neschopný správce skanzenu Josef Policar. V závěru roku, po víc než 10 letech zaměstnaneckého vztahu, odešel pan Policar do invalidního důchodu a působení v Polabském muzeu ukončil. S nepřítomností správce ve skanzenu bylo spojeno mnoho obtíží, se kterými se musely zbývající zaměstnankyně vyrovnat za pomoci kolegů z ostatních pracovišť.

Z důvodů lepší péče o vystavené předměty v expozicích Polabského muzea bylo vydáno v červenci 2007 *Opatření ředitele Polabského muzea týkající se zabezpečení sbírkových předmětů (vlastních i cizích) vystavených ve stálých expozicích a výstavách v prostorách ve správě PM (všechna pracoviště Polabského muzea).*

Hospodaření Polabského muzea

V roce 2007 hospodařilo Polabské muzeum s téměř 13 miliony korun, z čehož byl příspěvek od zřizovatele, Středočeského kraje, na provoz Polabského muzea ve výši 9.838.000,- Kč. Další finance, 3,1 mil. Kč, byly doplňovány vlastní činností, tzv. hlavní činnost, Polabského muzea (vstupné, prodej suvenýrů a publikací, archeologické práce, expertní činnost, ale také finanční dary od příznivců muzea, které byly směřovány na realizaci výstavy *Jak se točí Fimfárum*).

Částka, se kterou PM hospodařilo, pokryla mzdové náklady, náklady na energie, na běžný provoz a na **nejnutnější** údržbu objektů a zařízení ve správě PM, a také restaurování sbírkových předmětů. Výše rozpočtu v současné době neumožňuje větší rozvoj muzea, ale pouze udržuje muzeum v chodu. I přes mnoho obtíží s výší rozpočtu, hospodařilo Polabské muzeum v roce 2007 s vyrovnaným rozpočtem.

SROP – Společný regionální operační program

Rok 2007 byl také rokem, kdy spatřily světlo světa poslední 3 výstupy projektu v rámci SROP - *Muzea v přírodě Středočeského kraje* – a to pohlednice, kniha *Muzea v přírodě Středočeského kraje* a propagační materiály středočeských muzeí v přírodě (v ČJ, NJ a AJ). Polabské muzeu se účastnilo projektů, jejichž hlavním garantem byl Středočeský kraj – bylo zapojeno jako hlavní partner do projektu *Muzea v přírodě Středočeského kraje* (společně s RM Kolín, HM Příbram a Vlastivědným muzeem ve Slaném); dále se účastnilo PM projektu, jehož cílem byly propagační materiály muzeí Středočeského kraje – vydány v létě 2007.

I. ÚSEK VNĚJŠÍ MUZEJNÍ ČINNOSTI

I.1. EXPOZICE

Polabské muzeum ve svých zařízeních spravuje celkem 15 stálých expozic (včetně areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem). Tyto expozice prochází pravidelně před zahájením návštěvnické sezóny základní nutnou údržbou, včetně doplnění nebo výměny některých předmětů, případně textů vč. revize vystavených sbírkových předmětů. Polabské muzeum má též odborný dohled na prezentaci renesanční sladovny ze 16. stol. Úřadu pro zastupování státu, v ul. U Staré sladovny (dříve U pošty) č.p. 470 v Nymburce.

V roce 2006 byla zahájena příprava libreta s plánovanou rekonstrukcí stálé expozice Památník krále Jiřího z Poděbrad. Libreto bylo v roce 2007 dokončeno a rozpracováno. Současně byla zahájena jednání o budoucí architektonické podobě a o spolupráci požádána Vysoká škola umělecko-průmyslová. Realizace stálé expozice v zámku však není pevně stanovena.

V posledním čtvrtletí roku 2007 byly urychleně zahájeny práce na tvorbě libreta, jehož cílem je kompletní rekonstrukce stálých expozic v hlavní budově Polabského muzea v Poděbradech.

V průběhu roku byla zahájena příprava jednak nové expozice lidového výtvarného umění (práce na scénáři a textech, výběr ilustračního materiálu a sbírek), která by měla být instalována v PNM Přerov nad Labem v zadní komoře staročeské chalupy v průběhu roku 2008 a příprava nové expozice starých dřevozpracovatelských řemesel v bývalé dílně také v PNM Přerov nad Labem.

I. 2. VÝSTAVY

Návštěvníci Polabského muzea měli v roce 2007 ve všech muzeích spravovaných Polabským muzeem možnost shlédnout celkem 39 časově omezených výstav (z toho jich 5 bylo zahájeno již v roce 2006 a 1 výstava realizována v zahraničí viz níže). Tyto výstavy byly realizovány na základě odborné činnosti pracovníků Polabského muzea, nebo byly zapůjčeny jinými institucemi, vlastníky či tvůrci.

Realizovány byly všechny plánované výstavy, kromě výstavy grafiky v muzeu v Poděbradech, která se z technických důvodů ze strany autora neuskutečnila, ale byla přeložena na sezónu 2008. Úpravou termínů výstav však nedošlo k tomu, aby výstavní prostory nebyly využity. Po personální změně bylo nutno pro návštěvníky muzea v Sadské připravit mimo plán výstavu. Tou byla nakonec zvolena úspěšná výstava *Zkamenělý svět*, která se setkala všeobecným ohlasem škol. Tato výstava byla i doprovázena přednáškovou činností (viz níže).

K nejnavštěvovanějším výstavám, podle statistik, patří výstavy v přerovském skanzenu a s nebývalým zájmem se setkala výstava *Jak se točí Fimfárum* v poděbradském muzeu, protože se jedná o mimořádnou akci, která neměla v Polabském muzeu a nejen zde obdobu. K dalším navštěvovaným výstavám je nutno připočíst další výstavy v Poděbradech – *Počítače včera a dnes*, *Báječný svět žehliček*, fotografická výstava *Duše Poděbrad*. V nymburském muzeu se s ohlasem setkala výstava *Nový svět na starých mapách* realizovaná na přelomu roku 2006 a 2007 včetně odhalení, která pro veřejnost a odborníky přinesla a dále výstava *Brouci a motýli*. Své početné příznivce si získal i *Zkamenělý svět* jak v Poděbradech, tak i v Sadské. Pohled do statistiky prozrazuje, že se nám v roce 2007 podařilo připravit výstavy, které přilákaly 70 tisíc návštěvníků.

I.2.1. Realizované výstavy Polabského muzea v roce 2007

POLABSKÉ MUZEUM V PODĚBRADECH:

- 01.01. – 25.03. 2007: **130 let poděbradského skla**
- 01.01. – 28.02. 2007: **Kateřina Skořepová: ANDĚLÉ**
- 01.03. – 01.04. 2007: **Klub přátel PENTAXu - výstava fotografických prací**
- 13.03. – 22.04. 2007: **Počítače včera a dnes**
- 03.04. – 20.07. 2007: **Báječný svět žehliček - Ing. Rudolf Fišer a Vladimír Zach**
- 04.04. – 26.08. 2007: **Výlety do malých a nejmenších obcí Středočeského kraje – 4. Nymbursko - Ak. mal. Ladislav Hojný, kresby a texty**
- 27.04. – 12.08. 2007: **Kreslený humor Václava Hradeckého aneb jak je to v životě doopravdy**
- 15.08. – 31.10. 2007: **Germáni a Římané - Dva světy vedle sebe**
- 04.09. – 31.10. 2007: **Maxa Píšová – Duše Poděbrad**
- 28.11. 2007 – 23.03. 2008: **Výstava k filmu Fimfárum 2 - JAK SE TOČÍ FIMFÁRUM**

POLABSKÉ MUZEUM V PODĚBRADECH - Kunhuta:

- 01.01. – 11.02. 2007: **Chanuka a Vánoce**
- 01.03. – 20.05. 2007: **Nové archeologické výzkumy Polabského muzea**
- 25.05. – 30.06. 2007: **Zkamenělý svět**
- 14.07. – 12.09. 2007: **Svatební oznámení**
- 08.12. – 30.12. 2007: **Vánoční a pohádkový svět v keramice Hany a Sylvy Benešových**

POLABSKÉ NÁRODOPISNÉ MUZEUM PŘEROV NAD LABEM - skanzen:

- 21.03. - 13.05. 2007: **Tradiční výstava JARO NA VSI** (v celém areálu skanzenu)
- 13.04. - 30.10. 2007: **Báječný svět žehliček - Vladimír Zach a Ing. Rudolf Fišer** (přísálí)
- 15.05. - 30.10. 2007: **Z šatníku našich babiček aneb co se nosilo na polabském venkově 1850-1950 a Gobelínové vyšívání** (výstavní sál)
- 15.05. - 30.10. 2007: **Proměny Přerova nad Labem v posledním století** (chodba staré školy)
- 01.12. - 30.12. 2007: **LIDOVÉ VÁNOCE V POLABÍ** (tradiční vánoční výstava v celém areálu muzea)

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM NYMBURK:

- 13.12. 2006 – 04.03 2007: **Nový svět na starých mapách**
- 29.03. – 13.05. 2007: **Železnice očima Františka Heřmana - Bohumil Hrabal – železničář** (10. výročí úmrtí)
- 12.06. – 02.09. 2007: **110. let cyklistiky v Nymburce**
- 21.09. – 25.11. 2007: **Brouci a motýli**
- 22.12. 2007 – 9.3. 2008: **Oděvy a oděvní doplňky 1850 - 1920**

MUZEUM BEDŘICHA HROZNÉHO V LYSÉ NAD LABEM:

- 01.01. - 28.01. 2007: **Vlakem s paletou - Jaroslav Mokří - obrazy**
- 02.02. - 25.03. 2007: **Fotografie Lysé nad Labem - Objektivem Emanuela Vejnara**
- 01.04. - 13.05. 2007: **Meditace o růži – obrazy Drahomíry Hermanové Říhové**
- 21.05. - 29.07. 2007: **Lysecko - příroda - květiny - olejomalby Heleny Grocholové**
- 13.09. - 16.10. 2007: **Archeologické výzkumy v Lysé nad Labem**
- 28.10. - 20.11. 2007: **Martin Novák - Fotografie**
- 25.11. 2007 - 13.01. 2008: **Medové Vánoce - Jindra Dvořáková – Vánoční zdobené perníčky; Petr Podrápský - Drátenické výrobky; Stanislav Svoboda - Vánoční vazby**

GALERIE MELANTRICH V ROŽĎALOVICÍCH:

- 06.05. – 27.05. 2007: **III. setkání a výstava tvorby rožďalovských rodáků a pamětníků**
- 28.07. - 19.08. 2007: **Jana Betty Terlecká: Obrazy**
- 23.09. - 14.10. 2007: **Vladimír Tilverk – Obrazy**
- 03.11. - 25.11. 2007: **Orobinec od jara do Vánoc - Iveta a Adéla Dandových**
- 06.05. – 02.12. 2007: **Život a dílo Gustava Adolfa Lindnera – 120. výročí úmrtí**

MĚSTSKÉ MUZEUM V SADSKÉ:

- 26.10. 2007 – 10.01. 2007: **Zkamenělý svět aneb od trilobita k mamutí stoličce**

U příležitosti konání mezinárodní vědecké konference věnované životu a dílu Dmytro Antonovyče, pořádané Slovanskou knihovnou v Praze, byla uspořádána v rámci výjezdu do Poděbrad jednodenní výstava s tématem „Ukrajinská emigrace a Poděbrady“ pro účastníky konference, kteří do Poděbrad zavítali 14. září 2007. V Polabském muzeu se při této příležitosti konal menší blok příspěvků, skládajících se ze vzpomínek pamětníků, očitých svědků, činnosti D. Antonovyče.

I.2.1 Výstavy mimo PM

Polabské muzeum se prezentovalo také vlastními výstavami, které byly zapůjčeny jiným institucím a instalovány mimo objekty Polabského muzea.

Mezi hojně prezentované patří výstava *Toulky českou křídou* (Mgr. Blanka Kloučková, ve spolupráci s externistou), která byla zapůjčena do muzea v Polici n. M. (pobočka Regionálního muzea Náchod) - prosinec 2006 - leden 2007, dále v únoru 2007 do Regionálního muzea Náchod a v dubnu až říjnu 2007 do Českého muzea stříbra v Kutné Hoře.

Dále se PM – Vlastivědné muzeum Nymburk zapojilo do realizace výstav spojených s osobností Bohumila Hrabala, kterému je věnována expozice ve VM Nymburk. Byly to výstavy:

Pan spisovatel B. Hrabal v termínu 25.2. až 8.4. 2007 ve spolupráci s Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě, *Masaryk a železnice* - březen - duben 2007 ve spolupráci s Muzeem TGM Rakovník –Lány, *Ostře sledovaný Hrabal* – 22.6. – 23.9. 2007 ve spolupráci s Národním muzeem fotografie Jindřichův Hradec. Vlastní výstavní projekt *Spisovatel Bohumil Hrabal* realizovaný ve spolupráci s Městem Nymburk byl prezentován v říjnu 2007 v řeckých Aténách.

K dalším prezentačním akcím pracoviště Vlastivědné muzeum Nymburk lze též připočítat akce, jejichž hlavním tématem byl spisovatel Bohumil Hrabal: IX. HRABALOVO KERSKO – 19.5.2007, POLABSKÝ KNIŽNÍ VELETRH LYSÁ NAD LABEM - 5.-9.9. 2007.

I.3. PŘEDNÁŠKY

Vedle statické prezentace formou výstav, prezentují svou činnost a zájmy odborní pracovníci Polabského muzea také přednáškami, které připravili a zrealizovali pro zájemce z řad veřejnosti v prostorách Polabského muzea (pracoviště Poděbrady, Nymburk, Lysá n. L., Přerov nad Labem, Rožďalovice) celkem **60**. Jednalo se o přednášky s vlastivědnou, přírodovědnou a historickou tematikou, které vyslechlo přibližně **1600** posluchačů.

K přednáškám v Polabském muzeu byli využiti i přednášející mimo zaměstnance Polabského muzea, kteří přednesli 6 přednášek, jichž se zúčastnilo cca **250** posluchačů.

Kromě přednášek pořádaných PM uskutečnili odborní pracovníci také přednášky pro jiné instituce či organizace (např. domovy důchodců, obce a města, Červený kříž Poděbrady, základní školy z míst a okolí, pro které jsou připraveny specializované přednášky dle jejich potřeby) celkem **30** dalších přednášek, kterých se zúčastnilo kolem **800** zájemců z řad veřejnosti či členů zájmové skupiny nebo žáků.

I.4. BADATELSKÁ SLUŽBA

Badatelská služba poskytovaná odbornými pracovníky veřejnosti byla i v roce 2007 opět hojně využívanou službou. Badatelské služby poskytované odbornými zaměstnanci všech pracovišť Polabského muzea využilo **120** badatelů a dalším několika desítkám zájemců byly poskytnuty různé

informace, zpravidla formou e-mailových dotazů. Někteří badatelé docházeli bádát i několikanásobně. Kromě návštěv badatelů přímo v muzeích, odborní pracovníci odpovídají také písemně na doručené, zpravidla elektronickou poštou, písemné badatelské dotazy. Jako zdroj informací či konzultací využívali Polabské muzeum i pracovníci městských a obecních úřadů sídlících ve stejných místech, kde se nacházejí pracoviště PM.

Knihovnu PM navštívilo během roku 2007 53 čtenářů (někteří z nich jsou pravidelnými návštěvníky), kteří si zapůjčili celkem 255 knihovních jednotek, a bylo s nimi sepsáno 98 výpůjčních listů. Zaměstnanci PMP si zapůjčili celkem 149 knihovních jednotek.

Prezenčně studovalo v knihovně PM 16 badatelů, z toho opět někteří opakovaně, v jednom případě se jednalo o pravidelné návštěvy 1-2x týdně po dobu půl roku. V sedmi případech se jednalo o získání materiálů k seminárním, bakalářským a diplomovým pracím na VŠ, ve čtyřech případech na VOŠ a v jednom na ZŠ. Ve třech případech se jednalo o soukromou badatelskou činnost a ve zbylých dvou o služební badatelskou činnost pro publicistické účely. Také bylo zodpovězeno větší množství dotazů zaslaných elektronickou poštou na adresu Polabského muzea nebo Knihovny Polabského muzea.

1.5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Pavel Fojtík:

- Významné události; In: Sto let pod střechou – budova nymburského gymnázia 1907 – 2007, Nymburk 2007, str. 56-57
- Pražští arcibiskupové 20. století – Lev Skrbenský z hřiště (1899-1916) – Gaudete č. 1, ročník VII., únor 2007
- Pražští arcibiskupové 20. století – Pavel Huyn (1916-1919) - Gaudete č. 2, ročník VII., duben 2007
- ZOM Nymburk – podnik, jenž změnil Zálabí; Městský Zpravodaj, březen, duben 2007, vyšel dne 25. 2. 2007
- Osudy hlavní silnice v Nymburce napříč staletími; Městský Zpravodaj, březen - duben 2007; LII
- Sv. Jiljí patron města; Městský Zpravodaj, červenec, srpen 2007
- Průvodce po Nymburce, Fraus 2008 – v tisku
- Vznik Československa – události 28. října 1918 v Nymburce, Městský Zpravodaj, říjen 2007, str. 4

Blanka Kloučková:

- Rudisti Kolínska a Kutnohorska, Vlastivědný sborník Polabí 2005-2006 v tisku

Andrej Lamprecht:

- Sídliisko v polohe Horné pole v Bratislave-Rusovciach vo svetle Terry Sigillaty, In Archeologie barbarů 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách suppl. 3.1, České Budějovice, 2007, s. 159-173

Karla Motyková:

- Středověký znak královského města Nymburka a jeho výtvarné obměny, Vlastivědný sborník Polabí 2005-2006 v tisku

- Recenze knihy: P.Holodňák: Labyrintem žateckého pravěku. Žatec 2006. AR 2007, č. 3
- Recenze do Časopisu společnosti přátel starožitností 2007 o knize: K. Nödl, Die Kramolin-Saga. Die Geschichte einer außergewöhnlichen Familie. Wien 2006. 277 stran, 76 černobílých a 32 barevných obr. Recenze vyjde v 1. čísle ČSPS 2008.
- Archeologické výzkumy na Nymbursku v roce 2006. Středočeský vlastivědný sborník sv. 25, 2007
- Ariánská svatyně v Kněžívce nestála. Archeologie ve středních Čechách XI, 2007, sv. 2, str. 467 – 476.

František Sýkora:

- In: Sborník příspěvků k 10. výročí smrti B. Hrabala– „Come quando volti pagina“ – Quaderni del Menocchio 2007 č. 52 – příspěvky str. 33 až 37 a str. 39 až 46
- Historie mlýna Bašta a regulace Labe; Kaplanka č. 41, občasník Společnosti přátel starého Nymburka – 8 stran A5

Petr Šorm:

- Četba a literatura v životě opočenských nekatolíků na přelomu první a druhé třetiny 18. století, Český lid 94, 2007/3, ISSN 0009-0794, s. 257 – 282
- Možnosti studia muzejních památek pro bádání o nekatolických doby předtoleranční a toleranční, in: (Nešpor Z. R. ed.) Čeští nekatolíci v 18. století. Mezi pronásledováním a náboženskou tolerancí, Ústí nad Labem 2007, ISBN 978-80-86971-27-8, s. 26-31.
- Tajní nekatolíci ve východních Čechách (Opočensko a Dymokursko), in: (Nešpor Z. R. ed.) Čeští nekatolíci v 18. století. Mezi pronásledováním a náboženskou tolerancí, Ústí nad Labem 2007, ISBN 978-80-86971-27-8, s. 148 – 164.
- Nekatolíci na Dymokursku v předtoleranční době, Vlastivědný sborník Polabí 2005-2006 v tisku
- Mezilesí. Historie a současnost obcí mikroregionu (opravené druhé vydání), Dubečno 2007

Jan Vinduška:

- Vesnická samospráva na Poděbradsku počátkem 20. století, Vlastivědný sborník Polabí 2005-2006 v tisku

Jana Hrabětová:

- Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem – obrazový průvodce, 2007 - průvodce po skanzenu, Polabské muzeum Poděbrady
- Poděbradské noviny - seriál o věžích v Poděbradech (cca 40 pokračování)
- Lázeňské noviny – 3 příspěvky o historii lázní v Poděbradech

Mezi významná informační media můžeme také zařadit internetové stránky a to jak Polabského muzea (www.polabskemuzeum.cz) tak i stránky vzniklé v souvislosti s projektem Muzea v přírodě Středočeského kraje – www.skanzeny.eu. Aktivity Polabského muzea jsou prezentovány také například na webu www.nymburk.info, kde byly publikovány příspěvky na různá témata zpracovaná odbornými pracovníky PM (např. P. Fojtík 3 příspěvky).

Webové stránky Polabského muzea – www.polabskemuzeum.cz – které jsou velmi důležitým informačním zdrojem o aktuálním dění v Polabském muzeu, ale i historii, přírodě a mnoha dalších

zajímavostech z našeho oboru v roce 2007, podle statistiky přístupů webu, navštívilo celkem 9336 návštěvníků (stránek bylo zobrazeno téměř 25 tisíc) z následujících zemí (podle domény):

cz – Česko	6407	dk - Dánsko	3
net - provoz internetu, ISP	337	ca - Kanada	3
com - obchodní společnosti	101	au - Austrálie	2
sk - Slovensko	93	info - obchodní společnosti	2
de - Německo	31	hr - Chorvatsko	2
pl - Polsko	26	se - Švédsko	2
org - neziskové organizace	20	tr - Turecko	2
nl - Nizozemsko	16	ma - Maroko	1
fr - Francie	10	il - Izrael	1
it - Itálie	8	ar - Argentina	1
uk - Velká Británie	6	co - Kolumbie	1
at - Rakousko	6	fi - Finsko	1
ch - Švýcarsko	4	edu - výchovně-vzdělávací organizace	1
hu - Maďarsko	4	md - Moldávie	1
arpa - ARPAnet	3	es - Španělsko	1
be - Belgie	3	ie - Irsko	1
ee - Estonsko	3	gr - Řecko	1
no - Norsko	3	jp - Japonsko	1

Proti předchozímu zaznamenanému období, tj. od uvedení nových webových stránek do provozu v nové grafické úpravě v březnu 2006 do 31. 12. 2006, je nárůst návštěvnosti pětinasobný.

I.6. ODBORNÉ SEMINÁŘE, KONFERENCE

Aranka Daňková:

- Sekce konzervátorů a restaurátorů Středočeského kraje, Roztoky, 27. – 28. 3. 2007 (Zahájení provozu plasmy na pracovišti SMR)
- Zasedání komise konzervátorů a restaurátorů při AMG, Praha, 5. 4. 2007
- Zasedání Odborné skupiny pro dějiny skla, Plzeň, 19. – 20. 4. 2007
- Konference konzervátorů a restaurátorů při AMG, Znojmo, 4. – 6. 9. 2007

Mgr. Blanka Kloučková:

- seminář muzejních geologů (28.5. -1.6.) - Liptovský Mikuláš, Slovensko
- seminář Exkurze v Polabí (22.6.) - Polabské ekocentrum ČSOP, Poděbrady

PhDr. Karla Motyková:

- Každý měsíc účast na zasedání Středočeské archeologické komise (SAK), ke kterému byl vždy vypracován přehled archeologických akcí za uplynulý měsíc. Šlo o následující místa: 29.1. – ARÚ Praha, 26.2. v Mělníce, 27.3. v Benešově, Muzeum Ml. Boleslav 16.4., v Kouřimi 21.5., 25.6. v Muzeu Brandýs n. L., 27. 8. v Čelákovících, 17. 9. Archaia Praha, 29.10. Lány, 10.12. Pracoviště ÚAPP Závist.
- Účast na kolokviu 11. – 12. dubna 2007 v Národním muzeu v Praze - Nové výzkumy v Čechách v roce 2006 s přednáškou, viz výše.

František Sýkora:

- Konference konzervátorů a restaurátorů při AMG 4. – 6.9 ve Znojmě

PhDr. Jan Vinduška:

- II. Středočeská konference cestovního ruchu v Nymburce 9. – 10. 5. 2007
- IV. celorepublikové kolokvium na aktuální téma českého muzejnictví: Muzeum a současné legislativní prostředí II. Brno, 7. – 8. 11. 2007

I.7. OSTATNÍ AKTIVITY

Polabské muzeum se v roce 2007 zapojilo do festivalu muzejních nocí a připravilo ve svých pracovištích v Poděbradech, Nymburce a Lysé nad Labem I. muzejní noc Polabského muzea. Tato muzejní noc se uskutečnila v pátek 18. 5. 2007 a setkala se s překvapivým zájmem a kladnými ohlasy veřejnosti.

Již tradicí se stává zapojení se Polabského muzea, tak jako tomu bylo i v září 2007, do akcí pořádaných v rámci EHD. Další pravidelnou akcí se stává den Středočeského kraje 28.10.

Aktivity spojené s **odbornou činností** zaměstnanců PM:

Mgr. Petr Šorm:

- dokumentace osídlení v místě Žehuňského rybníka
- editace Polabí 38 – příprava obrázků, úpravy textů a ostatní ediční práce
- grafická příprava propagačních materiálů muzea v Poděbradech
- provádění a výklad na výstavě *Počítače včera a dnes*

Mgr. Blanka Kloučková:

- aktivní zapojení do akce Den Země - Polabské ekocentrum a Ekogymnázium, Poděbrady
- cyklovýprava na Přerovskou hůru (akce ke Dni Země) - spolupráce s Ing. B. Cacarou, Pdby a Ing. S. Svobodou, MěÚ Lysá n. L. (cca 15 účastníků)
- paleont. exkurze do okolí Koněprus - Paleontologická sekce Společnosti Národního muzea
- paleontologické exkurze do Kutné Hory - akce paleoklubu, vedení ve spolupráci s dr. Královou, ČMS Kutná Hora a Ing. B. Cacarou, Orby (cca 20 účastníků)
- paleontologické exkurze do Kralup n. Vltavou - Paleontologická sekce Společnosti Národního muzea
- paleontologické exkurze do Velimi a Nové Vsi - Paleontologická sekce Společnosti Národního muzea, výklad na lokalitách (cca 15 účastníků)
- Předvánoční setkání zájemců o zkameněliny v Poděbradech - akce paleoklubu (7 účastníků)

Mgr. Andrej Lamprecht:

- spolupráce na přípravě archeologické expozice v rámci vznikajícího Keltského centra v obci Dobšice
- provádění a výklad na výstavě *Počítače včera a dnes*

PhDr. Pavel Fojtík:

- organizace činnosti Společnosti přátel starého Nymburka

- dokumentace významných akcí v městě
- účast v přípravném výboru u příležitosti oslav 100. výročí vystavění budovy gymnázia v Nymburce (Sto let pod střechou)

Aranka Daňková:

- spoluúčast při přípravě souborné publikace „Restaurování a konzervování předmětů kulturního dědictví z kovů a jejich slitin“, kolektiv autorů, autorka textů vybraných kapitol, práce trvá. (redakční rada: 26. – 27.4. Brno; 15.5. Roztoky; 5. – 6.6. Roztoky; 24. – 25.7. Brno; 21. – 22.11. Brno)
- vedení odborné konzultace: restaurování skla (zástupce restaurátorské dílny PÚ Kutná Hora)

Mgr. Hana Šeberlová

- účast na Polabském knižním veletrhu

PhDr. Karla Motyková:

- činnost konzultantská a poradenská - konzultace s investory a architekty: 8 x
- účast na místních šetřeních a na jednání stavebních odborů (Nymburk, Lysá): 9 x

Propagace:

- činnost Polabského muzea byla též průběžně propagována formou rozhovorů pro Český rozhlas (PhDr. Jana Hrabětová, PhDr. Jan Vinduška, PhDr. Pavel Fojtík, Ondřej Rašín, Mgr. Andrej Lamprecht), regionální i nadregionální media (Nymburský Deník, MF DNES, Poděbradské noviny, Prima TV, Manola TV, TOK, PORT, ČT...) formou informací o pořádaných výstavách a zajímavostech.
- v Polabském muzeu v Poděbradech byla natočena reportáž do pořadu ČT Toulavá kamera o výstavě Fimfárům (vysíláno na ČT1 27.1.2008 v 10.00 hod.)
- mezi poměrně významné propagační počiny patří vlastní výroba sádrových odlišek sbírkových předmětů, kterých bylo v roce 2007 vyrobeno celkem: 270 ks a o které, jako suvenýr, je mezi návštěvníky zájem.

Aktivity spolkové a spolupráce s městy

- Polabské muzeu pokračuje ve spolupráci s místními spolky a kluby, jejichž činnost úzce souvisí s posláním muzea. V uplynulém roce se opět pravidelně scházel v prostorách Polabského muzea v Poděbradech nebo na exkurzích v přírodě *Přírodovědecký klub při Polabském muzeu*. Setkání jsou zpravidla obohacena přednáškami s přírodovědnou tematikou.
- V prostorách VM Nymburk se též pravidelně schází *Společnost přátel starého Nymburka*, v jehož vedení jsou zaměstnanci PM. Společnost uskutečnila mj. též několik výletů do blízkého okolí za historickými zajímavostmi.
- Vedoucí Muzea Bedřicha Hrozného (MBH) se nadále zúčastňoval schůzí Komise pro revitalizaci Městské památkové zóny Lysá nad Labem, do které byl jmenován Radou města Lysá nad Labem a byl též pozván, aby se pravidelně účastnil, jako host s poradním hlasem, jednání Kulturní komise města Lysá nad Labem.

II. ÚSEK VNITŘNÍ MUZEJNÍ ČINNOSTI

II.1. NOVÉ PŘÍRŮSTKY

Sbírkový fond Polabského muzea a jeho poboček byl v uplynulém roce doplňován formou vlastních sběrů (etnografický a archeologický materiál), formou darů od občanů nebo organizací, a některé sbírkové předměty byly získány nákupem. V roce 2007 byly nakoupeny sbírkové předměty nebo soubory sbírkových předmětů za 42.500,- Kč.

Sbírkové fondy Polabského muzea (podsbírky) byly obohaceny celkem o **804** evidenčních čísel pomocné dokumentace předmětů nebo souborů předmětů, z nichž vyniká především soubor 10 obrazů malíře Ludvíka Kuby, poděbradského rodáka, získaných jako odúmrtě z Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

K novým přírůstkům je též nutné přiřadit i přírůstky knihovnické, kterých bylo v roce 2007 získáno celkem 184 ks (knihy a časopisy za celkem 37.623 korun), které jsou následně zpracovány v knihovnickém programu Clavius.

II.2. PRÁCE SE SBÍRKAMI

Revizí prošlo v roce 2007 více 8500 ks sbírkových předmětů nebo jejich sbírkový souborů (mapy, mince, archeologie – nálezové soubory, národopis, knihy). Z nich bylo následně kolem 800 kusů zpracováno pro CES.

Do pomocné evidence sbírky PM zapsáno 804 evidenčních čísel předmětů nebo souborů předmětů.

Polabské muzeum uskutečnilo během roku 2007 celkem 21 zápůjček (smluvních vztahů) v počtu téměř 300 sbírkových předmětů nebo souborů sbírkových předmětů jiným subjektům. Polabské muzeum si také některé sbírkové předměty nebo popř. soubory sbírkových předmětů do svých výstav vypůjčilo u jiných organizací nebo jednotlivců (uzavřeny 4 smlouvy o výpůjčce sbírek).

Pokračuje i digitalizace sbírkových fondů, ať převodem evidence do digitální formy katalogu nebo zhotovování obrazové dokumentace sbírkových předmětů. Obrazovou digitalizací v roce 2007 prošlo 200 sbírkových předmětů.

V Knihovně PM bylo katalogizováno 242 (přírůstky z roku 2007 i z předchozích let, nově zkatalogizovány v programu Clavius) knihovních jednotek. Zrevidovány byly i některé příruční knihovny:

- revize knihovny ve skanzenu v Přerově nad Labem
- revize příruční knihovny restaurátorky PM

V souvislosti s revizemi proběhl kompletní soupis regionálních periodik po roce 1945 v knihovně PM a pracovišti Vlastivědné muzeu Nymburk

Do kapitoly práce se sbírkami patří i další činnosti spojené s péčí o sbírky v depozitářích:

Na základě doporučení konzervátorky PM byly zahájeny práce na novém uspořádání a uložení archeologických sbírek z kovů (přemístění ze stávajících prostor do klimaticky vhodnějšího depozitáře).

Jednotliví správci sbírek pokračují na tvorbě lokačních seznamů depozitářů (např. seznam botanické sbírky PM, lokační seznamy v nově zřízených depozitářích po rekonstrukci objektu Myslivna v Přerově nad Labem apod.), které spravují.

II.3. KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

Odborným konzervátorsko-restaurátorským zásahem prošlo v roce 2007 celkem na **400** sbírkových předmětů nebo jejich souborů Polabského muzea. Jednak se jednalo o nové přírůstky, dále o sbírky, které byly prezentovány na výstavách a předměty, které byly vybrány z depozitáře na základě doporučení správců depozitářů či odborné konzervátorky PM - předměty, které potřebují akutní restaurátorský nebo konzervátorský zásah, kde vzniká nebezpečí zániku sbírkového předmětu.

K restaurovaným předmětům je nutno přičíst i předměty, pocházející z archeologických výzkumů, které byly na doporučení archeologa rekonstruovány (převážně keramika) v keramické dílně PM. K jednomu z prací keramické dílny také patří čištění a popisování archeologické keramiky a dalších nálezů pocházející z archeologických výzkumů prováděných Polabským muzeem.

V uplynulém roce správci jednotlivých depozitářů kontrolovali sbírky uložené v depozitářích, aby bylo zabráněno jejich možnému poškození jakýmkoliv způsobem. Mezi pravidelné konzervátorské úkony patří i dezinfekce depozitáře přírody a nábytku odbornou firmou, dále byly ošetřeny entomologické a botanické sbírky a lihové preparáty.

Polabské muzeum v roce 2007 provedlo i specializované restaurování sbírek pro jiné instituce (restaurování provedla Aranka Součková Daňková):

Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Zbuzany 2006: skleněné nádoby z doby stěhování národů (4 ks)

Ústav archeologické péče středních Čech, Tetín 2006: soubor skleněných korálků ve fragmentárním stavu (cca 150 ks) z raného středověku

II.3.3. Materiálový průzkum předmětů před restaurováním

V rámci restaurátorsko-konzervačního zpracování byl proveden metalografický rozbor železných nožů (př.č. 27/2000 a H-11 655) pocházejících z archeologických výzkumů.

V souvislosti s vědeckým zpracováním byla provedena též radiofluorescenční analýza vybrané kolekce denárů z poděbradského nálezů.

II.3.4. Externí restaurování

Za pomoci externích restaurátorů bylo dodavatelsky v roce zrestaurováno celkem 18 sbírkových předmětů:

- Plastika sv. Jan Nepomucký z Poděbrad (pískovec) N 11 105, restaurátor: MgA. Jan Kracík (109.200,-Kč)
- Soubor sádrových modelů B. Schnirch, restaurátor J. Kašpar a syn, U – 1692; U – 1708; U – 1785; U – 1827; U – 1833; U – 1846; U – 1832; U – 1899; U – 1872; U – 1710; U – 1703; 1x b.č.; celkem 12 ks, (98. 000,-Kč)
- H-26 291 schránka na relikvie; b.č. oltářní kříž; b.č. oltářní kříž; b.č. 2 x schránka na kadidlo, restaurátor: Vyšší odborná škola Turnov (9.300,-Kč)

II.4. ODBORNÁ ČINNOST

Odborná činnost muzejních odborných pracovníků je úzce spjata s prací se sbírkovými fondy, které spravují a jejich odborných specializací. Odborní pracovníci Polabského muzea získávají své informace i z terénních výzkumů v oblasti přírodovědy, archeologie, etnologie a historie.

Částečně odlišná je práce archeologů, kteří, vedle správy rozsáhlého sbírkového fondu archeologie PM, jsou i částečně vytíženi výkonem státní správy v oblasti archeologie.

II.4.1. archeologie: PhDr. Karla Motyková, DrSc., Mgr. Andrej Lamprecht

V souvislosti s *Opatřením v oblasti archeologie...* vydaným Středočeským krajem, došlo v roce 2007 k výraznému útlumu terénní archeologické aktivity Polabského muzea. Polabské muzeum si podrželo v souvislosti s opatřením pouze možnost provádět archeologický průzkum v případě výstavby rodinných domků, tj. nehrazený archeologický výzkum. Hrazený archeologický výzkum v souvislosti s vydaným opatřením Polabské muzeum nevykonává. V roce 2007 ale ještě Polabské muzeum dokončovalo hrazené výzkumy, které byly nasmlouvány v období před přijetím opatření Radou Středočeského kraje. Na některých archeologických akcích, které vyřizuje Ústav archeologické památkové péče středních Čech, se archeologové Polabského muzea podílí formou expertní činnosti.

Počet terénních výzkumů	Počet vyjádření	Počet nálezových zpráv a zpráv pro investory
21	75	6/27

II.4.2. přírodověda: Mgr. Blanka Kloučková

- spolupráce při sčítání vodních ptáků ve středních Čechách (Česká společnost ornitologická) na úseku: Chvaletice-Týnec n. L. (leden-březen, listopad-prosinec), Přelouč-Chvaletice (leden), Mělické pískovny u Přelouče (leden), ústí Blanice-Rataje n. S. (leden), Rataje n. S. - Sázava (leden)
- spolupráce na akci Záchrana ropuchy obecné u Bělušic (T. K. Arnika Kolín, Polabské ekocentrum)
- pozorování vodních ptáků – Labe, Jezero u Poděbrad, Cerhenice (odkaliště), Žehuňský rybník
- pozorování a fotodokumentace květeny na Nymbursku - jarní aspekt lužních lesů u Poděbrad, hlaváček jarní v Žehuňské oboře
- sběr zkamenělin - Přerovská hůra, Lysá n. L. a okolí, Velim, Nová Ves, Kaňk, Kralupy n. Vltavou a okolí, okolí Koněprus

II.4.3. národopis: PhDr. Jana Hrabětová

- scénáře expozic a výstav dle plánu výstav (viz výše)
- průběžná fotodokumentace činnosti ve skanzenu, fotodokumentace výstav, lidové architektury a památek v regionu - průběžně
- poskytování odborných konzultací a rad soukromým zájemcům a pracovníkům jiných muzeí

- průběžně fotodokumentace Poděbrad, zejména úpravy parků a novodobé architektury
- spolupráce s dr. V. Vondruškou na národopisném dokumentu
- dotazníková akce NÚLK Strážnice, terénní výzkum, zpracování 160 dotazníků, digitální fotodokumentace všech obcí Nymburská

II.4.4. historie

PM Poděbrady: Mgr. Petr Šorm

- Příprava nové podoby stálé expozice Památník krále Jiřího – příprava (studium, konzultace), příprava scénáře expozice.
- Příprava libreta nové stálé expozice v hlavní budově Polabského muzea
- Radiofluorescenční výzkum jednotlivých typů denárů z poděbradského pokladu (ÚJV Řež u Prahy).

VM Nymburk: PhDr. Pavel Fojtík, František Sýkora

- Výstavní projekt mlýna Bašty - sběr a studium historických dokumentů, spolupráce se SOkA Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem, spolupráce na vnitřním uspořádání, zabezpečení a restaurování celé památky s MěÚ Nymburk
- zpracování fondu Bašta a práce na přípravě výstavního projektu
- Práce na průvodci po městě a muzeu pro nakladatelství Fraus

MBH Lysá n. L.: Ondřej Rašín

- sběr historického materiálu v Lysé nad Labem
- spolupráce se školami všech stupňů, spolky i jednotlivci
- příprava tzv. pracovních listů pro MBH
- přípravné práce na chystané výstavě fotografií Antonína Leinera; konzultace se zástupci „Spolku rodáků“ a s tím související pravidelné uveřejňování fotografií A. Leinera v lyských Listech

PMP- archiv: PhDr. Helena Lipavská

- kompletace karet NAD, přepis jednotlivých archivních souborů do programu PEvA (celkem 106 souborů)
- vyřídění a soupis další části podnikového archivu na skartaci
- Přebírání a třídění pozůstalosti Ludvíka Kuby – písemnosti vzniklé z činnosti muzea a Kabinetu Ludvíka Kuby.

III. ÚSEK ÚDRŽBY A VÝSTAVBY

V důsledku omezených finančních možností rozpočtu Polabského muzea v kapitole údržba byla prováděna na objektech skutečně jen ta nejnútnejší údržba. Nejdůležitější akcí bylo dokončení prací na objektu Myslivna – oprava fasády – ve skanzenu v Přerově nad

Labem, která slouží jako technické zázemí a depozitáře. Dalšími nutně provedenými akcemi bylo provedení nátěrů šindelových střeš na památkově chráněných objektech Galerie Melantrich v Rožďalovicích a staročeské chalupy v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem.

Hlavní a vedlejší budovy Polabského muzea v Poděbradech

V důsledku havárie topení v objektu Kunhuta, v těsném sousedství hlavní budovy PM v Poděbradech, byla provedena kompletní rekonstrukce rozvodů a výměna těles topení v tomto objektu. Současně bylo zadáno vypracování projektové dokumentace na celkovou rekonstrukci ústředního vytápění hlavní budovy Polabského muzea v Poděbradech, které postupně přestává účelně a správně sloužit. Dále bylo zadáno vypracování projektové dokumentace na celkovou opravu fasády hlavní budovy Polabského muzea.

PNM Přerov nad Labem

Provoz údržby skanzenu byl v uplynulém roce značně komplikovaný, neboť zde z důvodu pracovní neschopnosti nemohl pracovat správce areálu (viz výše). Přes všechny potíže bylo všemi možnými silami zajišťováno provádění jak údržby zeleně tak i dalších údržbových prací, sice v silně omezené míře než za standardního režimu.

Významné udržovací práce:

Nátěr šindelové střešy památkově chráněného objektu – staročeská chalupa.

Dokončení stavebních úprav objektu Myslivna – nová fasáda (včetně namalování nového obrazu sv. Huberta na fasádu myslivny a provedena rekonstrukce slunečních hodin), v druhém pololetí roku požádáno o kolaudaci, která byla následně (poč. roku 2008) vydána a objekt zkolaudován. Následně byly reorganizovány zde umístěné depozitáře.

V souvislosti se stavebními úpravami objektu Myslivna byl vypracován návrh na úpravy dvora s využitím původní dlažby.

Galerie Melantrich Rožďalovice

Nejdůležitější činností v rámci údržby byl proveden nátěr šindelové střešy a provedena oprava vnějších i vnitřních vymazávek a oprava chodníčku po zavedení obecního vodovodu do objektu Galerie.

Vlastivědné muzeum Nymburk a synagoga

Na pracovišti Vlastivědné muzeum Nymburk byly vykonávány také jen nejdůležitější práce spojené s údržbou a opravami (žaluzie do oken 1. patra čp. 174 v rámci ochrany sbírkových předmětů před přímým světlem, rekonstrukce osvětlení, instalace osvětlení skladu výstavního materiálů v čp. 174).

V rámci nájemní smlouvy probíhá i základní údržba objektu synagogy v Nymburce, kde je umístěna stálá expozice. Zde byla provedena, jako každoročně, údržba střešy (oprava) synagogy. Celkový stav střešy je však již v bědném stavu a proto byla zahájena jednání s vlastníkem, aby došlo v dohledné době k celkové opravě střešy.

Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem

V roce 2007 neproběhla žádná velká oprava. Menší opravy a údržba MBH probíhaly podle potřeby a konkrétní situace ve spolupráci s vlastníkem objektu – Městem Lysá nad

Labem. Vlastními silami byla upravena SZ část nádvoří objektu muzea s květinovou úpravou. V rámci příprav na EHD 2007 byl vyklizen sklep barokního špitálu, kde Muzeum Bedřicha Hrozného sídlí, a na tuto akci byl i jednorázově zpřístupněn.

Zpráva o činnosti Polabského muzea zpracována na základě zpráv o činnosti za rok 2007 odb. pracovníků a vedoucích pracovišť a oddělení Polabského muzea (jednotlivé zprávy uloženy v PM) v lednu 2008.

PhDr. Jan Vinduška
ředitel Polabského muzea